

Inovatyvi savivalda Ežerų krašte - projektas "Atvira lyderystė"

„Niekas nėra taip nenaudinga, kaip efektyviai daryti tai, ko išvis nereikia.“ P. Druker. Perfrazuojant įtaringo rašytojo, vadybos konsultanto Peterio F. Druckerio žodžius, norisi akcentuoti, kad dažna organizacija didelę dalį žmogiškųjų, finansinių ir kitų resursų sutelkia į veiklas, kurios tiek procese, tiek galutiniame rezultate nėra naudingos nei pačiai organizacijai, nei tuo labiau visuomenei. Kiekvienos organizacijos prioritetu turėtų būti laikomas siekis kuo mažesniais resursais siekti maksimalaus rezultato bei naudoti klientams.

Daugelis vietos savivaldos įstaigų ir organizacijų, tame tarpe ir savivaldybių administracijos, norėtų kaip ir pažangiosios verslo įmonės sužadinti esminius pokyčius paslaugų kokybės, procesų valdymo srityse, tačiau pavieniui nėra pajėgūs nusamdyti aukštos klasės konsultantų, kurie pasitelktų naujausius vadybos metodus, pvz. LEAN, padėtų vadovams bei darbuotojams priimti optimaliausius sprendimus. Čia į pagalbą ir nešinas LEAN metodika atėjo projektas "Praktinių mokymų ir renginių ciklas, skirtas stiprinti institucijų bendradarbiavimą ir jų darbuotojų gebėjimus" (akronimas "Atvira lyderystė", angl. Open Leadership, LLI-59), iš dalies finansuojamas 2014 – 2020 m. In-

terreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos lėšomis. Projektas dalinai jau suteikė inovatyvių pokyčių galimybę septynioms regiono savivaldybėms (Visagino savivaldybė, Zarasų, Ignalinos, Kupiškio, Molėtų, Utenos ir Anykščių rajonų savivaldybės) bei dar bent dešimčiai Latvijos savivaldybių.

Inovatyvi vietos savivalda - ne revoliucinis pokytis, o kasdienio darbo rezultatas. Tai įrodo net vienos didžiausių valstybės organizacijų, tokios kaip Lietuvos policija, Lietuvos geležinkeliai, dalis LR Susisiekimo ministerijai pavaldžių įstaigų, Alytaus savivaldybė, kurios pasirinkę pokyčių kelią bei nuosekliai ir kryptingai dirbę, pasiekė labai gerų rezultatų: negaudami papildomų asignavimų pagerino paslaugų kokybę, atsisakė nuostolingų funkcijų vykdymo, optimizavo darbuotojų skaičių, pagerino darbo sąlygas bei pasiekė daugelį kitų teigiamų pasiekimų. Viso to siekia ir mūsų regiono savivaldybės, o kaip pagrindiniai pokyčių "įrankiai" (suteikiami projekto) tam naudojami: lyderių apsisprendimas + aiškūs tikslai + motyvuota komanda.

Projekto, kuris jau įpusėjo ir tęsis dar beveik vienerius metus, veiklą dėka mūsų regiono savivaldybių

administracijų ir joms pavaldžių įstaigų darbuotojai susipažins ne tik su procesų valdymo, pažangios lyderystės pagrindais, igis regioninėse ir tarptautinėse darbo grupėse kultūros, turizmo, įvaizdžio formavimo, emigracijos temomis patirties, specifinių profesinių sričių, bet ir galės su konsultantų pagalba patobulinti aktualiausių sričių paslaugų suteikimo klientams procesus. Projektą įgyvendina Euroregiono "Ežerų kraštas" direktorato biuras Lietuvoje kartu su partneriais Latvijoje, Latgalės planavimo regionu.

Projekto rėmuose visose regiono savivaldybėse jau įgyvendinta eilė veiklų, iš kurių vien Lietuvoje svarbu išskirti įvykusias 37 dienas mokymų ciklo "Įkvėpianti lyderystė. Efektyvus organizacijos valdymas", 19 kultūros ir turizmo darbo grupių susitikimų, 124 val. skirtos vadybos ir IT konsultacijoms. Tęstiniai mokymai leidžia giliau įsisavinti žinias ir suteikia erdvės sisteminiams, ilgalaikiams pokyčiams. Birželio 6-7 dienomis Utenoje įvyko ypač pokyčiams įkvėpusi praktinė konferencija "Inovatyvi savivalda: susitelkimas ties paslaugų kokybe ir efektyvumu". Panašios veiklos atitinkamai įgyvendinamos ir Latvijoje. Tarptautiniu lygmeniu, kartu su Latvijos partneriais, dar pernai metų spalį organizuota tarptautinė konferencija, o šiemet jau pradėta vykdyti jungtinių Lietuvos-Latvijos turizmo ir kultūros darbo grupių susitikimus, kurie šiuose sektoriuose žada tvoros plėtros rezultatus glaudžiai bendradarbiaujant dviem valstybėms.

Toliau Lietuvoje taip pat planuojama ne tik tęsti išvardintus mokymus, veiklas, bet ir pradėti kitus mokymus

paslaugų kokybės, teisės, IT, emigracijos, įvaizdžio formavimo ir kitomis minėtomis temomis. Veiklos palies visus savivaldybės lygmenis: nuo žemiausio, iki aukščiausio. Tai leis įsitvirtinti moderniai savivaldai, kuri ryžtingai žvelgia į permainas, bendradarbiauja ir kuria vieningą, lyderiaujančią regioną. Tad visi kartu siekime sukurti atvirą lyderystę - į klientą orientuotą, lanksčią ir tvarius gerovės produktus kuriančią savivaldą.

Šį projektą bendrafinansuoja Europos Sąjunga. 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa siekia prisidėti prie darnaus programos teritorijos vystymosi padėdama jai tapti patrauklia ir konkurencinga vieta gyvenimui, dirbti ir apsilankyti. Programos tinklapis internete - www.latlit.eu. Oficialus ES tinklapis - www.europa.eu. Visas projekto biudžetas – 382 667.65 Eur. Iš jų – bendrasis Europos regioninės plėtros fondo finansavimas – 325 267.50 Eur.

Šis straipsnis parengtas naudojant Europos Sąjungos finansinę paramą. Už šio straipsnio turinį atsako VšĮ Euroregiono "Ežerų kraštas" direktorato biuras Lietuvoje. Jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sąjungos nuomonę.

VšĮ "Euroregiono Ežerų kraštas direktorato biuro" informacija. Daugiau informacijos teiraukitės biuro tinklapyje <http://www.inppregion.lt/ekbiuras/esanciais/kontaktai>.

Užsak. Nr. 737

Mokytojai sėmėsi patirties Skandinavijos šalyse

Anykščių Antano Baranausko pagrindinėje mokykloje baigiamas vykdyti Erasmus+ programos KA1 veiksmo projektas „Mokinių atsiskleidimas per mokytojo meistriskumą“.

Projekto tikslas – perimti šiuolaikišką, pozityvią Šiaurės šalių patirtį, mokytojo meistriskumui kelti bei kokybiškiems ugdymo proceso pokyčiams vykdyti, siekiant individualios mokinio pažangos.

Kursų metu aplankyta Jungtinė Karalystė, Suomija, Švedija, Vokietija, patirties pasisėmėme darbo stebėjimo vizite Norvegijoje.

Projekto startas buvo Jungtinėje Karalystėje, kur mokyklos mokytojos patobulino šnekamosios anglų kalbos įgūdžius kasdieninėse situacijose ir pasirošė tolesniam dalyvavimui Erasmus+ projekto mobilumuose. Atsirado kalbinė galimybė tarpkultūriniam bendravimui ir ben-

dradarbiavimui, buvo išbandyti nauji netradiciniai kalbų mokymo metodai, susipažinta su šalies kultūra.

Susipažinome su Suomijos švietimo sistema, pamatėme, kaip kuriamas šiuolaikiška mokymosi aplinka, organizuojamas ugdymo procesas, pastebimas kiekvienas mokinys, kokie inovatyvūs, aktyvinantys, skatinantys mokytis metodai taikomi ugdymo procese. Suomijoje pamokos atviros – kolegos, tėvai

gali ateiti ir stebėti pamoką. Suomijos vyriausybė nurodo kryptį, o konkrečius sprendimus priima vietinė valdžia. Reikalavimai ugdymo procesui vienodi visoje šalyje, todėl ir siektinas rezultatas vienodas. Mokytojus samdo savivaldybė, apmokėjimas etatinis. Mokytojo profesija gerbiama, prestižinė. Programos keičiamos kas 10 metų, išsiaiškinus plusus ir minusus. Vaikai nuo mažų dienų skatinami būti atsakingi už savo gyvenimą – daug dalykų gali padaryti patys.

Vokietijoje mokėmės informatinio mąstymo metodo taikymo mokykloje dirbant su spec. poreikių mokiniais ir individualizuojant mokymo procesą. Šis metodas jau yra plačiai taikomas Šiaurės šalyse, kur didelis dėmesys skiriamas mokinio individualių kompetencijų ugdymui ir orientuotas į įgytą patirtį mokymosi metu.

Mokėmės inovatyvių mokymo metodų ir mokymo individualizavimo Švedijoje. Turėjome galimybę stebėti, kaip mokytojai diferencijuoja ir individualizuoja mokymą tarpkultūrinėje aplinkoje bei susipažinti su naudojamais mokymo(si) metodais pamokose, lankėmės klase, kur pabėgėliai iš kitų šalių mokosi švedų kalbos. Susipažinome su Švedijos švietimo sistema ir išmokome naujų mokymo(si) metodų dirbant su XXI amžiaus vaikais.

Norvegijoje stebėjome mokytojų

vedamas pamokas, popamokines veiklas, diskutavome apie Norvegijos ir Lietuvos švietimo sistemų panašumus ir skirtumus. Pokalbių metu buvo analizuojamos išskylančios problemos, jų sprendimo būdai. Mokytojai akcentavo, kad mokykloje labai didelis dėmesys skiriamas socialinei aplinkai bei atsakingos, kūrybingos ir visapusiškos asmenybės formavimui, mokinių savivertės ugdymui, pasididžiavimo savo šalimi jausmo stiprinimui.

Projekto metu mokymų dalyviai, remdamiesi kitų šalių patirtimi, mokėsi vykdyti ugdymo aplinkos pokyčius, ugdėsi kompetencijas, lemiančias ugdymo kokybę, įgytą europinę patirtį integravo į ugdymo procesą, patirtimi pasidalino su mokyklos ir rajono mokytojais vesdami seminarus bei atviras pamokas, išdiskutuotas rekomendacijas pateikė mokyklos ugdymo procesui gerinti ir Lietuvos švietimui tobulinti.

Dalyvavimas projekte praplėtė tarpkultūrinį akiratį, užsimezgė naujos pažintys su kitų šalių pedagogais.

specialistas pataria

Nemigą gydo ir augalai

Nemiga – dažna problema, su kuria ypač susiduria vyresnio amžiaus žmonės. Ir jei šis miego sutrikimas trunka ilgą laiką, tai iš ties tampa rimta problema. Kokybiško miego trūkumas gali sukelti įvairių sveikatos problemų: dažniausiai vyresnio amžiaus žmonės tampa dirglūs, jautresni, su-prastėja jų atmintis.

Svarbi yra ne tik miego kokybė, bet ir miego režimas. Reikėtų gultis ir keltis tuo pačiu metu, nes tik taip susiformuoja sąlyginiai refleksai ir palaikomas organizmo bioritmas, kuris lemia spartesnę užmigimą ir kokybišką poilsį.

Nors žmogaus miego poreikis yra individualus ir miego trukmė gali skirtis, optimali senjorų miego trukmė – 7–8 val. Šios miego normos yra rekomendacinio pobūdžio. Jei kiekvieną naktį pagyvenęs žmogus miega mažiau nei 4 valandas arba daugiau nei 10 valandų, tai jau galima vadinti miego sutrikimu ir būtina surasti jo priežastis.

-ANYKŠTA

Naujuosius mokslo metus mokyklos mokytojai pasiruošę pradėti kupini naujų idėjų ugdymo procesui tobulinti. XXI a. mokytojas turi gerai orientuotis nuolat besikeičiančioje visuomenėje, suprasti politinius, ekonominius bei socialinius pokyčius, matyti europinį bei pasaulinį savo valstybės švietimo politikos kontekstą. Po šio projekto mokykloje yra daugiau diskutuojama apie tarptautiškumo idėjas, pedagogų bendruomenėje daugėja atvirumo kaitai ir naujovėms, tolerancijos. Džiaugiamės Erasmus+ programos suteikta galimybe tobulinti profesines kompetencijas kitose šalyse, įgyti naujų įgūdžių, užmegzti ryšius su kitų Europos šalių mokytojais.

Užsak. Nr. 738

